Implementatie van de BijwerkingenExpert voor behandelcontinuïteit in solide en hematologische oncologie

Hoe zou de kankerzorg eruitzien als proactief bijwerkingenbeleid standaard een onderdeel was van elke opleiding?

Dr. Christine Boers-Doets · CancerMed | NEBK, Nederlands Expertisecentrum voor Bijwerkingen van Kankermedicatie, Wormer

Achtergrond

Bijwerkingen van oncologische medicatie beïnvloeden kwaliteit van leven en kunnen leiden tot behandelonderbreking, dosisreductie of vroegtijdige stopzetting. In de dagelijkse praktijk is bijwerkingenkennis vaak verdeeld over meerdere disciplines, waardoor vroegsignalering, beoordeling en behandeling niet altijd eenduidig verlopen.

Doel

Doel van dit professionaliserings- en implementatieproject is het positioneren van de BijwerkingenExpert als vaste schakel in het oncologische zorgpad. De werkhypothese: proactief en gestructureerd bijwerkingenbeleid door een geschoolde professional draagt bij aan vroegere herkenning, consistenter handelen en behoud van behandelcontinuïteit.

De TARGET®-methodiek als ruggengraat

In zes stappen naar een gefundeerde aanpak op maat

01 **Terminologie** Bepaal de differentiaaldiagnose

02 **Assessment** Breng symptomen en kenmerken gedetailleerd in kaart

03 **Rapportage** Leg de bijwerkingenkarakteristieken uniform vast

04 **Gradering** Bepaal de ernst volgens CTCAE en patiënt

05 **Evaluatie** Analyseer en weeg de tot nu toe genomen interventies

06 **Therapie** Bepaal op basis van stap 1-5 de meest effectieve interventie

Universeel · Systematisch · Reproduceerbaar

Methode: het Ontwikkelpad Proactief Bijwerkingenbeleid

De BijwerkingenExpert wordt opgeleid via twee routes. Beide zijn gebaseerd op de zesstaps TARGET®-methodiek en leiden naar dezelfde rol.

STARTPUNT
Quickscan Bijwerkingenbeleid
Hoe stevig staat jouw bijwerkingenbeleid? 12 vragen, 3 minuten.
De uitkomst wijst de passende route.
QR onderaan

ROUTE 1 · GEÏNTEGREERDE LEERGANG
- BIJWERKINGENOPLEIDING: **Master in Bijwerkingen** — 16 weken: 8 online modules en 8 live online casuïstieksessies rond de TARGET®-methodiek, afgesloten met een eigen uitgewerkte casus.
- BIJWERKINGENEXPERTOPLEIDING: **Leergang BijwerkingenExpert** — Van individueel kunnen naar afdelingsbreed bijwerkingenbeleid: werkprocessen, teams, leiderschap, onderzoek en valorisatie.

ROUTE 2 · LOSSE ONDERDELEN
- ONDERDEEL: **Bijwerkingenmodules** — Per bijwerking een compleet pakket, van preventie tot protocol en zorgpad.
- \+ ONDERDEEL: **Bijwerkingenprotocol scholing** — Van bijwerkingenkennis naar bijwerkingenprotocol, met implementatiesessies.
- \+ ONDERDEEL: **Bijwerkingenzorgpad-symposium** — Interdisciplinaire zorgpaden uitwerken en implementeren.

RESULTAAT
BijwerkingenExpert
Vaste schakel in het oncologische zorgpad: herkenbaar aanspreekpunt voor patiënt en behandelteam.
Competentiegerichte rolbeschrijving · praktische formats

Vertaling naar de praktijk: de methodiek wordt vertaald naar preventieve en reactieve patiënteducatie, werkafspraken, bijwerkingenprotocollen en interdisciplinaire bijwerkingenzorgpaden binnen de solide en hematologische oncologie.

Voor verpleegkundig specialisten, verpleegkundigen, physician assistants, medisch specialisten en apothekers (ziekenhuis- en openbaar).

Resultaten

Het project heeft geleid tot een opleidingsroute, een competentiegerichte rolbeschrijving en praktische formats voor systematische bijwerkingenzorg. In de praktijk ondersteunt de BijwerkingenExpert het team bij:

- het ordenen van symptomen en kenmerken;
- het onderscheiden van milde en risicovolle toxiciteit;
- het proactief inzetten van interventies;
- het vastleggen van eenduidige vervolgafspraken.

Hierdoor verschuift bijwerkingenzorg van ad hoc reageren naar proactief signaleren, beoordelen, behandelen en opvolgen.

Volgende stap: kwantitatieve effectmeting op behandelonderbrekingen, dosisreducties, vroegtijdige stops, tijdsbesteding en kosten.

Conclusie

De BijwerkingenExpert biedt een concreet model om proactief bijwerkingenbeleid structureel te verankeren in oncologische teams, met behoud van behandelcontinuïteit als centraal klinisch doel.

Klinische relevantie

Oncologische teams kunnen starten met één gedeeld intakeformat waarin de eerste TARGET®-stappen zijn opgenomen. Van daaruit kan het team doorgroeien naar vaste werkafspraken, scholing en een BijwerkingenExpert als herkenbaar aanspreekpunt voor patiënt en behandelteam.

LUNCHSYMPOSIUM · AANGEBODEN DOOR CANCERMED | NEBK

Een bijwerking? Daar weet jij straks raad mee.

Woensdag 28 oktober · 12.15 - 13.30 uur

Echte casussen uit de kinder- en volwassenenoncologie, patiëntonderzoek van de NFK en de vier stappen tussen herkennen en adviseren.

Kom met je eigen praktijk in gedachten. Je vertrekt met een duidelijke volgende stap.

Hoe stevig staat jouw bijwerkingenbeleid?

SCAN EN DOE DE QUICKSCAN

cancermed.nebk.nl/quickscan

Gratis. Je ziet meteen waar jouw team staat.
Neem je score mee naar woensdag.

christine@nebk.nl · nebk.nl
LinkedIn: ChristineBoersD

LITERATUUR

1. Boers-Doets CB & Epstein JB. Initiation of the Most Appropriate Adverse Event Treatment is More Likely to Occur if the 6 Steps of the TARGET Strategy are Taken. Acta Scientific Cancer Biology, 2021.
2. Boers-Doets CB. The TARGET System: Approach to Assessment, Grading & Management of Side Effects. IMPAQTT, 2014.